

ЗАХИСТ ПОЛУНИЦІ ВІД ХВОРОБ В УМОВАХ ФОП «МАЙСТРЕНКО» ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ

Дудка І. О., студ. 2 курсу ФАТП, спец. «Захист рослин»
Науковий керівник Власенко В. А., професор, д.с-г.н.

Для гарантованого отримання високих врожаїв якісної продукції необхідно застосовувати систему захисту насадження полуниці від хвороб. Всі захворювання полуниці можна розділити на три групи: листові плямистості, гнилі плодів, в'янення. В умовах ФОП «Майстренко» Полтавської області Пирятинського району найбільшого розвитку набули такі хвороби, як біла гниль і плямистості листя. Ці хвороби є вкрай небезпечні, оскільки можуть знищити до 90% врожаю і суттєво впливають на його якість. Основні обліки були проведені згідно методам обліку шкідників і хвороб плодових культур запропонованим Д. А. Тітовим (1992). Обліки проводили систематично з появи хвороб через кожні десять днів. Поширеність хвороб оцінювали візуально. Оцінку ступеня ураження полуниці проводили на кожному куці окремо і відзначали за п'ятибальною системою (візуально) де 0 – ураження органів немає, 5 – дуже сильна ураження (листя вражені по всій довжині листової пластини, рослини сильно пригнічені).

Біла плямистість полуниці (*Ramularia Tulasnei* Sacc.) найбільш поширене захворювання, фактично супроводжує цю культуру. Хвороба вражає листя, черешки, квітконіжки і плодоніжки. У початковій стадії біла плямистість утворює коричневі округлі плями без обідка, які на молодих листках зливаються в суцільне ураження. На більш дорослих листках плями відокремлені, округлі, дрібні, 1-2 мм в діаметрі, з пурпуровим обідком, швидко біліють, зі слабо помітним конідіальним пушком, що утворюється на верхній і нижній стороні листя. З часом побілілий центр випадає, чого не спостерігається при інших хворобах листя суниці. На досліджуваних насадженнях розвиток хвороби починався з ранньої весни. Первинне зараження листя полуниці проявлялося в середині-наприкінці травня. Інкубаційний період хвороби 10-15 днів. Необхідно відмітити, що на більш освітлених насадженнях хвороба розвивалася сильніше. Для хвороби типовий масовий прояв у першу половину літа – від весни до кінця плодоношення полуниці. На загальний розвиток хвороби впливали умови агротехніки. Найбільш посилюється ураженість рослин при загущеній посадці, тривалой експлуатації ділянки, запізненні з весняним обробітком ґрунту і прибиранням сухого листя. Великий вплив на розвиток хвороби мали погодні умови. Чим сприятливіші вони складаються для взаємовідносин гриба і рослини, тим раніше і більшою мірою уражується полуниця. Розвиток хвороби в роки досліджень відповідав 19,4%, поширення – 54,2%.

Бура плямистість полуниці (*Marssonina potentilliae* Desm.) це також одне з основних захворювань. Вона вражає листя, рідше черешки і вуса. На листі хвороба викликає дуже характерні неправильні здебільшого обмежені жилками листя великі плями. Спочатку вони темно-пурпурні, потім у міру відмирання ураженої тканини буріють. По поверхні плям з верхньої боку листка помітні чорні, як би лаковані, дрібні припухлі подушечки – плодові тіла гриба – збудника хвороби. У міру старіння плями втрачають свої типові ознаки, плодоношення гриба в результаті чого симптоми хвороби, зникають і листя здаються просто засохлими. На черешках і вусах плями дрібні, трохи вдавлені, без помітного плодоношення. Пурпурна забарвлення ураженої частини рослини - специфічний зовнішній ознака даної хвороби. Розвиток хвороби в умовах господарства відмічений при температурі + 8 * С, але світло мало впливає на його поширення. Зараження листя бурою плямистістю відбувається, головним чином, з нижньої сторони. Інкубаційний період хвороби триває в середньому 5-10 днів. Ураження бурою плямистістю досягло 23,6%, а поширення - 77,8%. Це обумовлено більш сприятливими для розвитку збудника кліматичними умовами, що склалися в рік досліджень.

В господарстві до основних агротехнічних заходів відноситься накриття гребенів полуниці агроволокном для уникнення контакту ягід з ґрунтом, що зменшує ризик появи хвороб. Проводять скошування листя в ранньовесняний період з метою знищення грибкових спор плямистостей та гнилей. Під час скошування все листя вивозиться і спалюється, щоб зменшити шанс перезараження хворобами. Потрібно звернути увагу, що більшість хвороб суниці є грибкові, тому важливим фактором є полив рослин, адже якщо проводиться перезволоження ґрунту, то це дуже впливає на кількість уражених рослин і розповсюдження хвороб, особливо в осінній час коли гребені з рослинами накриті агроволокном. Необхідно застосовувати мінімальний полив.

Хімічний захист посівів проводиться впродовж року. Перший обробіток проводять за декілька тижнів до першого цвітіння комплексним препаратом «Джерело». Діє препарат за сприятливих умов до 30 днів. У разі прояву хвороби в період цвітіння або плодоношення проводиться обробка препаратом «Стробі», який має менш виражену дію і нижчий рівень небезпеки. Якщо полуницю обробляємо в період плодоношення, то за три дні після обробки вся наявна ягода на рослині зривається і знищується. Вразі подальшого розповсюдження хвороб проводиться повне скошування листового покриву рослин на зараженому секторі. Та сама операція проводиться перед кожним наступним цвітінням у продовж усього року. За рік у середньому проходить чотири п'ять піків плодоношення.